

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystrické a soudců
Ľubomíra Majerčíka a Mariana Kokeše v právní věci

žalobkyně: D. Š.

proti

žalovanému: Krajský úřad Jihomoravského kraje
sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2022, č. j. JMK 39473/2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobkyně nesouhlasí s rozhodnutím, jímž Magistrát města Brna (dále „ohlašovna“) a žalovaný rozhodl o zrušení údaje o místě jejího trvalého pobytu. Žalovaný se věcí zabýval poté, co jeho dřívější rozhodnutí krajský soud zrušil. Předmětem sporu je otázka, zda ve věci byly naplněny podmínky pro zrušení tohoto údaje.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních a soudních orgánů

2. Dne 6. 5. 2019 se žalobkyně přihlásila k trvalému pobytu na adrese X (dále „Adresa“). Podle výpisu z katastru nemovitostí se na této adrese nachází parcely č. XA a XB, k. ú. X. Druhy

pozemku jsou zahrada, zastavěná plocha a nádvoří, na nich je umístěna budova – rodinný dům. Jako vlastník je k příslušnému listu vlastnictví č. XC uveden Ing. M. Š. (dále „Vlastník“). Dne 11. 11. 2019 podal Vlastník podnět ohlašovně ke zrušení údaje o místě trvalého pobytu žalobkyně z moci úřední na Adrese. Žalobkyně podle něj ohlásila změnu místa trvalého pobytu na Adrese bez jeho vědomí, pouze na základě existence manželství. Nesvědčí jí žádné užívací právo ani jiný právní titul.

3. Ohlašovna shledala tento podnět důvodným a údaj o místě trvalého pobytu žalobkyně zrušila rozhodnutím ze dne 20. 1. 2020, sp. zn. 3850/OSC/MMB/0007322/2020. Vyšla z § 12 odst. 1 písm. a) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (dále „zákon o evidenci obyvatel“), neboť žalobkyně nedoložila souhlas svého manžela, vlastníka nemovitosti na Adrese, s ohlášením změny jejího trvalého pobytu. Její trvalý pobyt tak byl zaevidován na základě neúplných dokladů.
4. Na základě odvolání žalobkyně zrušil žalovaný toto rozhodnutí a vrátil ho ohlašovně k novému projednání. Důvodem bylo nedostatečné dokazování a prokázání splnění podmínek dle § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel.
5. Dne 29. 5. 2020 vydala ohlašovna rozhodnutí (sp. zn. 3850/OSC/MMB/0007322/2020), jímž zrušila údaj o místě trvalého pobytu žalobkyně na Adrese podle § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel. Současně stanovila místem jejího trvalého pobytu dle § 10 odst. 5 téhož zákona sídlo ohlašovny. Vyšla z listinných důkazů, především rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 2. 2020, č. j. 35 C 103/2019-44, o rozvodu manželství žalobkyně a Vlastníka. Uzavřela, že společné soužití manželů Š. skončilo v červnu 2015, kdy žalobkyně opustila společnou domácnost. Protože však Vlastník nabyl nemovitosti na Adrese do svého vlastnictví na základě dědictví s účinky zápisu do katastru ke dni 11. 1. 2019, nemohlo žalobkyni vzniknout právo bydlení dle § 744 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Ke dni ohlášení změny místa trvalého pobytu na Adrese dne 6. 5. 2019 žalobkyni užívací právo na bydlení nesvědčilo. Samotná existence manželství nemohla existenci užívacího práva žalobkyni k daným nemovitostem zakládat.
6. Dne 27. 8. 2020 žalovaný toto rozhodnutí opět zrušil a řízení zastavil. Shledal, že provedením dokazování nebylo jednoznačně prokázáno, kdy došlo k zániku rodinné domácnosti. Protože nad rámec rozsudku městského soudu nebyly předloženy žádné další důkazy a tvrzení účastníků řízení jsou rozporná, nebylo možno prokázat existenci či neexistenci rodinné domácnosti v době zápisu údaje o místě trvalého pobytu žalobkyně na výše uvedenou adresu.
7. Zdejší soud uvedené rozhodnutí žalovaného na základě žaloby Vlastníka zrušil rozsudkem ze dne 31. 1. 2022, č. j. 29 A 169/2020-47. Konstatoval, že ohlašovna správně shledala za splněné podmínky pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu žalobkyně na Adrese. Naopak žalovaný svůj právní názor založil na obecném konstatování, že nelze prokázat existenci či neexistenci rodinné domácnosti, aniž by však za tímto účelem sám přistoupil k prokázání té či oné skutečnosti, resp. důkladněji zdůvodnil její neexistenci.
8. Napadeným rozhodnutím následně žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí ohlašovny ze dne 29. 5. 2020. Dospěl přitom k závěru, že zákonné podmínky pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu žalobkyně byly naplněny, neboť jí nesvědčilo

užívací právo ve formě práva na bydlení a její trvalý pobyt tak byl zaevidován na základě neúplných dokladů.

III. Shrnutí argumentů účastníků řízení

9. Ve včas podané žalobě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále „s. ř. s.“), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobkyně navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.
10. Žalobkyně ho považuje za nezákonné a nesprávné. Ohlašovna neuvedla, který doklad nebyl doložen při ohlašování změny trvalého pobytu dne 6. 5. 2019. Vystává také otázka, proč ji při změně trvalého pobytu správní orgán nepoučil a k doplnění podaného ohlášení neposkytnul přiměřenou lhůtu. Ustanovení § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel na její situaci nedopadá, neboť nic nezamlčovala a ohlašovna neměla pochybnost o oprávněnosti podaného ohlášení. Tou dobou manželství stále trvalo a žalobkyně pouze uváděla právní stav do souladu se skutkovým. Ten ostatně trval více než 10 let. Proto ani nebylo třeba, aby žalobkyně při přihlašování dokládala výslovný souhlas svého tehdejšího manžela. Nemovitost na Adrese navíc spolu rekonstruovali na základě společného úvěru, který byl splacen v roce 2001. Tato investice z prostředků SJM je předmětem vypořádání SJM, o němž se vede řízení u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 19 C 190/2021. Údaj o trvalém pobytu žalobkyně proto nelze na základě § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel tímto způsobem zrušit, nejsou pro to splněny zákonem požadované podmínky.
11. Žalovaný ve svém vyjádření rekapituloval průběh správního řízení a obsah napadeného rozhodnutí. Závěrem svého vyjádření navrhnul, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Hodnocení věci soudem

12. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí ohlašovny, a dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná** (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

IV. 1 Právní rámec

13. Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, stanoví:

§ 10

(1) Místem trvalého pobytu se rozumí adresa pobytu občana v České republice, která je vedena v základním registru obyvatel ve formě referenční vazby (kódu adresního místa) na referenční údaj o adrese v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Občan může mít jen jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu¹⁾ označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem a který je určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci (dále jen „objekt“). V případech stanovených tímto zákonem může být místem trvalého pobytu sídlo ohlašovny nebo sídlo zvláštní matriky, které je v informačním systému označeno jako adresa úřadu. ...

(6) Při ohlášení změny místa trvalého pobytu podle odstavce 5 je občan povinen

a) vyplnit a podepsat přihlašovací lístek k trvalému pobytu (dále jen "přihlašovací tiskopis"), který obsahuje údaje o

1. jménu, popřípadě jménech, příjmení a rodném čísle, předchozí a nové adrese místa trvalého pobytu občana,
2. vlastníku objektu, kterým se rozumí jméno, příjmení a adresa místa trvalého pobytu u fyzické osoby nebo název a sídlo u právnické osoby; ...

c) doložit vlastnictví bytu nebo domu, nebo doložit oprávněnost užívání bytu, anebo předložit úředně ověřené písemné potvrzení oprávněné osoby o souhlasu s ohlášením změny místa trvalého pobytu. Takové potvrzení se nevyžaduje v případě, že oprávněná osoba potvrdí souhlas na přihlašovacím tiskopisu k trvalému pobytu před zaměstnancem ohlašovny. Za oprávněnou osobu se považuje osoba, která je oprávněna užívat objekt uvedený v odstavci 1 nebo jeho vymezenou část (např. byt nebo obytnou místnost), anebo je provozovatelem ubytovacího zařízení, kde se občan hlásí k trvalému pobytu.

§ 12

(1) Ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místu trvalého pobytu,

- a) byl-li zápis proveden na základě pozměněných, neplatných, neúplných nebo padělaných dokladů nebo nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností.

14. Podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník:

§ 743

(1) Manželé mají obydlí tam, kde mají rodinnou domácnost.

§ 744

Je-li obydlím manželů dům nebo byt, k němuž má jeden z manželů výhradní právo umožňující v domě nebo bytě bydlet, a je-li to jiné právo než závazkové, vznikne uzavřením manželství druhému manželu právo bydlení. Vznikne-li jednomu z manželů takové výhradní právo za trvání manželství, vznikne tím druhému z manželů právo bydlení.

15. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 2 As 64/2005-121, je právem užívání ve smyslu § 12 zákona o evidenci obyvatel myšleno právo vlastnické či spoluvlastnické, právo odpovídající věcnému břemeni, právo nájmu apod.

IV. 2 Právní posouzení

16. Z § 10 odst. 6 zákona o evidenci obyvatel vyplývá při ohlášení změny místa trvalého pobytu požadavek buď doložit vlastnictví nemovitosti nebo souhlas (potvrzení) oprávněné osoby s ohlášením změny místa trvalého pobytu.
17. Z přihlašovacího lístku k trvalému pobytu, který je součástí správního spisu, vyplývá, že žalobkyně předložila jako doklad o oprávněnosti užívání objektu občanský průkaz a list vlastnictví. K tomu ručně doplnila text „právo užívat – manželství“.
18. Ohlašovna ve svém rozhodnutí ze dne 29. 5. 2020 dovodila, že předpokladem pro vznik užívacího práva není pouhá existence manželství, ale také rodinné domácnosti. S tímto právním hodnocením se ztotožnil i zdejší soud ve výše uvedeném rozsudku (v bodech 14-16). Z dokazování ve správním řízení vyplynulo, že k datu ohlášení změny místa trvalého pobytu žalobkyní již manželé Š. rodinnou domácnost nevedli a žalobkyni nesvědčilo

odvozené užívací právo bydlení z titulu manželství a existence rodinné domácnosti. Tomuto závěru ohlašovny přisvědčil i krajský soud ve svém rozsudku (v bodě 17).

19. Výsledky dokazování i právního hodnocení ohlašovny následně potvrdil napadeným rozhodnutím žalovaný. Soud proto konstatuje, že žalovaný odpovídajícím způsobem reagoval na rozsudek krajského soudu z roku 2022, jehož závěry byl vázán. Zdejšímu soudu nepřísluší v tomto řízení uvedené závěry svého dřívějšího rozsudku přehodnocovat. Žalobkyně při ohlášení změny místa trvalého pobytu nedoložila vlastnictví nemovitosti, odpovídající užívací právo ani souhlas Vlastníka. Z toho důvodu byl závěr správních orgánů o tom, že byl tento zápis proveden na základě neúplných dokladů správný.
20. Na závěru o trvání rodinné domácnosti nemůže nic změnit ani žalobkyní uváděné řízení o vypořádání SJM před Městským soudem v Brně. To řeší teprve následné soukromoprávní majetkové vypořádání po rozvodu manželství. Stejně tak na odůvodnění rozsudku nemůže nic změnit otázka vadnosti průběhu ohlašování změny trvalého pobytu. Krajský soud nyní přezkoumává napadené rozhodnutí, jež slouží právě ke zhojení vadnosti provedeného zápisu.
21. Soud tudíž shledal, že správní orgány neporušily zákon, ani žalobkyni nezkrátily na jejich právech, pokud za těchto skutkových okolností rozhodly o zrušení údaje o místu jejího trvalého pobytu.

V. Závěr a náklady řízení

22. Krajský soud na základě shora provedeného posouzení neshledal žalobu důvodnou, a proto ji zamítl ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s.
23. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. června 2025

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu